

“Навоийуран” ДКнинг
2024 йил “_____” _____ даги
“_____”-сон буйруғига
“_____”-илова

**“Навоийуран” Давлат корхонасининг
Одоб-ахлоқ
Кодекси**

Умумий қоидалар

1.1. “Навоийуран” Давлат корхонасининг (кейинги ўринларда Корхона деб юритилади) одоб-ахлоқ кодекси (кейинги ўринларда - Кодекс) “Навоийуран” Давлат корхонаси ходимларининг (кейинги ўринларда - Корхона ходимлари) касбий маданияти, хизмат фаолияти давомида ҳамда хизматдан ташқари вақтда одоб-ахлоқи, ташқи кўриниши ва кийиниш услубининг намунавий қоидаларини белгилайди.

Мазкур кодекс корхона ходимларининг давлат хизматида юксак касбий маданиятни шакллантириш, жамоатчилик онгида давлат хизматига бўлган ҳурмат ва ишончни ошириш ҳамда уларнинг ахлоқ кодексига зид бўлган хатти-ҳаракатларининг олдини олишга қаратилган.

1.2. Ушбу Кодекс Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 14 октябридаги “Давлат фуқаролик хизматчилари томонидан одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этилишини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 595-сон қарорига мувофиқ коррупцияга қарши кураш соҳасидаги халқаро ташкилотлар тавсиялари ва илғор дунё тажрибаси, шу жумладан, ISO 37001:2016 халқаро стандарти талаблари ва тавсияларини ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқилган.

1.3. Ушбу Кодексида қуйидаги асосий таърифлар қўлланилади:

Кодекс – мазкур Одоб-ахлоқ кодекси.

Контрагент – корхона билан шартномавий муносабатга киришадиган ҳар қандай жисмоний, ишчи-ходимлар бундан мустасно, ёки юридик шахс (жумладан, унинг филиал ёки ваколатхонаси).

Тизим корхоналари – “Навоийуран” Давлат корхонаси тизимга кирувчи корхоналар.

Махфий маълумот – олиш, қайта ишлаш, топшириш ёки улардан фойдаланиш Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ёки маълумот эгасининг ички меъёрий ҳужжатларига мувофиқ чекланган ҳар қандай шаклдаги маълумот, жумладан:

– давлат сири – давлат томонидан муҳофаза қилинадиган ва махсус рўйхатлар билан чекланган Ўзбекистон Республикасининг ўта муҳим, ўта махфий, ҳарбий, сиёсий, иқтисодий, илмий-техник ва бошқа турдаги маълумотлари;

– тижорат сири – илмий-техник, технологик, ишлаб чиқариш, молиявий-иқтисодий ва бошқа соҳаларда тижорат қийматига эга маълумот бўлиб,

маълумот эгаси унинг қонуний асосда эркин фойдаланиш имкони бўлмаган учинчи шахсларга номаълум бўлганлиги сабабли махфийлигини ҳимоя қилиш чораларини кўради;

– хизмат сири – фан, техника, геология, ишлаб чиқариш ва бошқарув соҳаларидаги маълумотлар бўлиб, уларни ошкор қилиш корхона манфаатларига зиён етказиш ҳолати.

Манфаатлар тўқнашуви – ходимнинг шахсий манфаатдорлиги (бевосита ёки билвосита) унинг лавозим ёки хизмат мажбуриятларини тегишли равишда бажаришига таъсир қилади ёки таъсир қилиши мумкин бўлган вазият бўлиб, унда ходимнинг шахсий манфаатдорлиги ва корxonанинг қонуний манфаатлари ҳамда ҳуқуқлари ўртасида қарама-қаршилик юзага келиши ҳолати.

Шахсий манфаатдорлик – ходимнинг у ёки унинг яқин қариндошлари томонидан пул маблағлари, мол-мулк, хусусан, мулкка эгалик ҳуқуқи, мулккий характердаги хизматлар, бажарилган ишларнинг натижалари ёки бошқа бирон-бир фойда (афзалликлар) олиш имконияти билан боғлиқ манфаатдорлик.

Коррупцион ҳаракатлар:

– ноқонуний равишда давлат мансабдор шахсига (пора, порахўрлик), тижорат ташкилоти вакилига (тижорат учун пора) ёки бошқа ҳар қандай шахсга унинг ҳаракати (ҳаракатсизлиги) учун таъсир кўрсатиш ёки лавозим мажбуриятларини тегишли даражада бажармаслигига ундаш ёки корхона учун, жумладан, тегишли бўлмаган тижорат устуворлигига эришиш мақсадида фойдани таклиф қилиш, ваъда бериш, рухсат бериш, ўтказиш;

– расмиятчиликни камайтириш учун тўловни амалга ошириш;

– ўз мансаб ваколатларидан ноқонуний фойдаланиш, хизмат мавқеини, ваколатларини суиистеъмол қилиш, шунингдек, ходимнинг ўз мансабидан корхона қонуний манфаатларига қарши ноқонуний фойдаланиши, жумладан, ўзи ёки учинчи шахслар учун ноқонуний фойда олиш мақсадида бошқа шахслардан ноқонуний фойда олиш ёки олишга розилик бериш, талаб қилиш, ундириш ёки сўраш;

– пора олишда ёки тижоратда ўз томонига пора билан оғдириш учун воситачилик қилиш, хусусан, ноқонуний фойдани олувчига етказиш ёхуд етказувчига ёрдам бериш, ноқонуний фойда олиш ва бериш тўғрисида у билан келишувга эришиш ва амалга ошириш;

– коррупция ёки уни содир этишга олиб келувчи, жумладан, манфаатлар тўқнашувини намоён қилувчи ҳаракат/ҳаракатсизлик.

Корхона ҳамда давлат органлари, муассасалари – давлат ҳокимияти органлари (корхоналар, давлат хизматлари, агентликлари, марказлари, инспекциялари, давлат компаниялари, концернлари), фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва уларнинг таркибий бўлинмалари, шунингдек, давлат томонидан бевосита ёки билвосита назорат қилинадиган юридик шахслар.

Давлат фуқаролик хизматчиларининг одоб-ахлоқ қоидалари – давлат фуқаролик хизматчилари томонидан риоя этилиши шарт бўлган одоб-ахлоқ нормалари мажмуи.

Ходимлар – ушбу Кодекснинг мақсадларидан келиб чиқиб, ушбу атама

меҳнат шартномалари асосида ўз лавозим мажбуриятларини бажараётган корхона ходимларини назарда тутди.

Яқин қариндошлар – ходим билан қариндошлик алоқасида бўлган шахслар, яъни ота-она, туғишган ва ўғай ака-ука ва опа-сингиллар, турмуш ўртоқ, фарзандлар, жумладан, асраб олинганлар, бува, буви, набиралар, шунингдек, турмуш ўртоқнинг ота-онаси, туғишган ва ўғай ака-ука ва опа-сингиллари.

1.4. Мазкур Кодексида қўлланган, лекин изоҳи келтирилмаган атамалар корхонанинг бошқа ички меъёрий ҳужжатларида ҳамда Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида қандай маънода қўлланган бўлса, шу маънода ишлатилади.

2. Одоб-ахлоқ кодексининг тамойиллари.

2.1. Корхона ходимлари ўз касбий фаолиятини қуйидаги тамойиллар асосида амалга ошириши шарт:

Қонунийлик;

Ватанга садоқат ва хизмат вазифасига фидойилик, юкланган функционал вазифаларини тўлиқ бажариш, ижро интизомига қатъий риоя этиш;

фуқаролар ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларининг устуворлиги;

давлат ва жамият манфаатларига содиқлик;

адолатлилик, ҳалоллик ва холислик;

коррупциявий ҳолатларга муросасиз муносабатда бўлиш ва қарши курашиш;

хизмат сирини қатъий сақлаш;

мансаб ваколатларини суиистеъмол қилмаслик;

манфаатлар тўқнашувига йўл қўймаслик.

2.2. Корхона ходимлари ўз ваколатларини амалга ошираётганда Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунларига, “Давлат фуқаролик хизмати тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг Қонунига, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорларига, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишларига, Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари ва фармойишларига, ушбу Одоб-ахлоқ қоидаларига ва корхонанинг коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги бошқа ички меъёрий ҳужжатларига амал қилади.

3. Одоб-ахлоқ кодексининг мақсадлари

3.1. Мазкур Кодекс қуйидаги мақсадларда ишлаб чиқилган:

– Корхона ходимлари ўз лавозим мажбуриятларини бажариш жараёнида одоб-ахлоқ қоидаларини тизимлаштирувчи норматив ҳужжатни яратиш;

– корхона ходимлари учун муносиб касбий ва ахлоқий талабларни жорий этиш;

– корхонада жамоавий маданиятни ривожлантириш ҳамда ўзаро ҳурмат

ва ишонч муҳитини яратиш;

– корхонанинг одоб-ахлоқ қоидалари билан жисмоний ва юридик шахсларни таништириш ва улардан ҳамкорлик доирасида одоб-ахлоқ қоидаларига амал қилишни тартибга солиш;

– корхона ходимларининг адолатли иш юритиши ва ҳалол ҳамкор сифатидаги расмий нуфузини шакллантириш ва мустаҳкамлаш.

3.2. Корхона ходимларнинг ўз хизматини ҳалол, шаффоф ва виждонан бажаришига бўлган юқори талабларни қўллаш мақсадида мазкур Кодекс қабул қилинади.

3.3. Кодекс ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишга, уларни содир этилиши сабаб ва шароитларини бартараф этишга, ходимларда юксак ҳуқуқий онгни тарбиялашга, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларига ҳурмат қилишга ҳамда юқори касбий ва ахлоқий талабларини ривожлантиришга йўналтирилган.

4. Корхона ходимлари меҳнат фаолияти давомида ва ишдан ташқари вақтда хулқ-атворнинг қуйидаги умумий қоидаларига амал қилиши лозим.

4.1. Ходимлар эгаллаб турган лавозимидан қатъи назар қуйидаги қоидаларга амал қилиши лозим:

– Давлат хизматининг обрўсига путур етказиши мумкин бўлган хатти-ҳаракатлардан тийилиш, ахлоқ нормаларига доимий риоя қилиш;

– лавозим мажбуриятларини зарур даражадаги касбий салоҳият ва виждонан бажариши, ўз малакасини мунтазам ошириб бориш;

– ҳамкасблар билан ўзаро самарали билим алмашиш ҳамда иш юзасидан юқори даражада мулоқот олиб бориши, мураккаб вазифаларни бажаришда ҳамкасбларига кўмаклашиш;

– лавозим Йўриқномаларида, Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ва корхонанинг ички меъёрий ҳужжатларида белгиланган ваколати доирасида ҳаракат қилиш;

– хушмуомалалик, эътиборлилик ва ҳушёрлик билан фуқароларда давлатга нисбатан ишонч ва ҳурмат ҳиссини уйғотиш;

– масъулият, касбига садоқат ва ҳалолликни кундалик шиорга айлантириш;

– юқори турувчи органлар ва мансабдор шахсларнинг ваколатлари доирасида қабул қилинган (берилган) қарорлар (топшириқлар)ини ўз муддатида ҳамда сифатли бажариш;

– меъёрий-ҳуқуқий ва ички меъёрий ҳужжатлар билан ўрнатилган чеклов ҳамда тақиқларга, жумладан, коррупцион ҳаракатларга чек қўйиш;

– умумий ахлоқ қоидалари ҳамда “Одоб-ахлоқ Кодекси”га ишдан ташқари вақтда ҳам амал қилишлари лозим. Жумладан, оиласида соғлом муҳитни таъминлаб, оила аъзоларига доимий ғамхўр бўлиш, фарзандларида ватанпарварлик ва бошқа юксак ахлоқий фазилатларни шакллантириш;

– фуқароларнинг ижтимоий келиб чиқиши, иқтисодий аҳволи ва бошқа омиллардан қатъи назар, улар билан бир хил, самимий, одоб доирасида муносабатда бўлиш;

– жамиятда ахлоқнинг умумэътироф этилган қоидаларига амал қилиш.

4.2. Корхона раҳбарияти ва таркибий бўлинма бошлиқлари қуйидагиларга мажбурдирлар:

- мазкур Кодексга амал қилишда ўрнатилган бўлиш;
- юксак касбий салоҳият, виждонлилик ва адолатда намуна бўлиш;
- корхонада юксак касбий салоҳият, виждонлилик ва адолат билан тавсифланадиган жамоавий маданиятни шакллантириш бўйича зарур чоратadbирларни амалга ошириш;
- ходимларнинг Кодекс билан танишиш ва тушунишларини таъминлаш;
- ходимларга, уларнинг савол, таклиф ва шикоятларига эътиборли бўлиш, ушбу Кодексга доир ҳамда ходимларнинг лавозим мажбуриятларини бажариши жараёнида юзага келадиган саволларига жавоб бериш.

5. Касбий маданиятга оид умумий одоб-ахлоқ қоидалари

5.1. Корхона ходимлари хизмат фаолияти давомида қуйидагиларга мажбур:

фуқароларнинг жинси, ирки, миллати, фуқаролиги, тили, дини, ижтимоий келиб чиқиши, эътиқоди, шахсий ва ижтимоий мавқеи камситилишига олиб келувчи таъсир чоралари ва ҳаракатлар (ҳаракатсизлик)га йўл қўймаслиги;

ҳалол, адолатли ва камтар бўлиши, фуқаролар билан мулоқотда хушмуомала, вазмин ва самимий муносабатни намойиш қилиши;

жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига дахлдор қарорларни қабул қилишда қонунийликни, адолатлиликни ва шаффофликни таъминлаши;

давлат ва жамият манфаатларига зарар етказувчи, давлат органлари ва ташкилотлари фаолияти самарадорлигини пасайтирадиган ҳаракатлар (ҳаракатсизлик)дан тийилиши;

ўзининг хатти-ҳаракати ва ахлоқи туфайли жамоатчиликнинг танқидига учрамаслик чораларини кўриши, танқид учун таъқибга йўл қўймаслиги, асосли ва конструктив танқиддан ўз фаолиятидаги камчиликлар ҳамда нуқсонларни бартараф этиш йўлида фойдаланиши;

давлат органлари ва ташкилотлари, корхона ходимлари ва бошқа шахсларга ўз хизмат мавқеидан фойдаланган ҳолда шахсий масалалар юзасидан таъсир ўтказмаслиги;

ўз хизмат ваколатларини жисмоний ва юридик шахсларнинг манфаатларини кўзлаб бажариш ёки бажармаслик эвазига улардан бирон-бир мукофот, фойда ёки совғалар олмаслиги;

давлат мулкининг бут сақланишини таъминлаши, ўзига ишониб топширилган давлат мулкидан фақат хизмат мақсадларида фойдаланиши;

хизмат интизомига қатъий риоя қилиши, иш вақтидан оқилона ва самарали фойдаланиши;

аҳолининг давлат хизматлари истеъмолчиси сифатидаги талабларига мувофиқ доимий равишда фаолият сифатини ошириб бориш чораларини кўриши;

қонун билан интизомий, маъмурий ва жиноий жавобгарлик назарда тутилган ҳуқуқбузарлик ва бошқа хатти-ҳаракатларга йўл қўймаслиги;

касб этикаси ва ишчанлик услубига риоя этиши;

сиёсий партиялар, жамоат бирлашмалари ва бошқа нодавлат ташкилотлари манфаатлари йўлида хизмат мавқеи ва имкониятларидан фойдаланмаслиги керак.

5.2. Корхона ходимлари ўзига бўйсунувчи ходимлардан улар меҳнат вазифасини бажараётган пайтда партия номидан сиёсий фаолият билан шуғулланишни талаб қилиши, сиёсий партиялар, жамоат бирлашмалари ва бошқа нодавлат ташкилотлари фаолиятида иштирок этишга даъват этиш ёки мажбурлашига йўл қўйилмайди.

6. Корхонада хизмат фаолиятига оид одоб-ахлоқ қоидалари

6.1. Корхона ходимлари хизмат фаолияти давомида қуйидагиларга мажбур:

Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, қонунлари ва бошқа қонунчилик ҳужжатларига сўзсиз риоя этиши;

мамлакат шаънини эъзозлаш, давлат сиёсатига содиқ бўлиш;

ташқи сиёсат соҳасида давлат манфаатларини қатъий ҳимоя қилиш;

ўз хизмат вазифаларини виждонан, ҳалол ва юксак профессионал даражада бажариш, расмиятчилик, сохтакорлик ва суистеъмолчиликка йўл қўймаслик;

хизмат мажбуриятларини самарали бажариш учун зарур бўлган билим ва кўникмаларни доимий асосда ошириш;

юқори давлат органлари ва ташкилотлари ҳамда мансабдор шахсларининг ўз ваколатлари доирасида қабул қилган қарорлари ҳамда берилган топшириқларни ўз вақтида ва сифатли бажариш;

ишлаб чиқиладиган норматив-ҳуқуқий ва бошқа ҳужжатларга бирон-бир шахс, гуруҳ ёки идоралар манфаати нуқтаи назаридан ёндашмаслик ҳамда уларнинг манфаатлари ифода этилишига йўл қўймаслик;

ҳар қандай қонунбузилишига, айниқса, коррупция ҳолатларига қарши муросасизлик билан курашиш;

хизмат сафарлари, назорат тадбирлари давомида меҳнат фаолияти билан боғлиқ бўлган ҳар қандай турдаги сарф-харажатларни бошқа шахслар ҳисобидан амалга оширмаслик;

корхона ходимлари ёки бошқа шахслар томонидан жиноят ёки бошқа ҳуқуқбузарлик содир этишга ундовчи мурожаатлар ҳақида, шунингдек, ҳамкасблари томонидан содир этилган ёки тайёргарлик кўриладиган қонунбузилишлар ҳақида ўзининг раҳбарига зудлик билан маълум қилиш;

чет эл фуқаролари билан алоҳида белгиланган тартибга зид равишда бевосита ёки бошқа шахслар орқали мулоқотга киришмаслик;

ўз хизмат мажбуриятларини бажараётганда фуқаролар ва бошқа шахсларни камситмаслик, уларнинг таъсиридан сақланиш, фуқаролар

ҳуқуқлари, мажбуриятлари ва қонуний манфаатларини ҳисобга олиш;

ўз хизмат мажбуриятларини виждонан бажаришга тўсқинлик қилиши мумкин бўлган хатти-ҳаракатлардан сақланиш;

давлат сири, қонун билан кўриқланадиган ва хизматга оид бошқа маълумотларнинг ошкор этилмаслигини таъминлаш юзасидан барча чораларни кўриш, улардан қонунга зид равишда фойдаланмаслик;

ахборотларни тарқатиш қоидаларига риоя қилиш, Интернет жаҳон ахборот тармоғи ва ахборот коммуникация воситаларидан фойдаланишда ахборот хавфсизлигини таъминлашнинг белгиланган тартибига амал қилиш;

бириктирилган хизмат компьюттери ҳамда электрон ташувчиларидаги хизматга оид маълумотларнинг хавфсиз сақланишини таъминлаш ва уларни бошқа шахсларга тарқатилишининг олдини олиш чораларини кўриш;

ижтимоий тармоқларда давлат органлари ва ташкилотлари ҳамда мансабдор шахслар фаолиятини муҳокама қилмаслик, ахлоққа зид ибораларни ишлатмаслик, мамлакатда амалга оширилаётган ислоҳотларга нисбатан одамларда ишончсизлик кайфиятини юзага келтириши мумкин бўлган материалларни жойлаштирмаслик;

фуқаролар ва ҳамкасбларининг шаъни ва қадр-қимматига доғ туширувчи маълумотлар, тухмат, иғво ва уйдирмаларни тарқатмаслик;

меҳнат ва ижро интизоми, ички тартиб қоидаларига, шунингдек, телефонда сўзлашиш ва кийиниш маданиятига қатъий риоя этиш;

ўзига ишониб топширилган мулкка ва молиявий маблағларга эҳтиёткорлик ва тежамкорлик билан муносабатда бўлиш;

жамоада соғлом маънавий муҳитни сақлаш чораларини кўриш;

жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларини қонунда белгиланган тартибда ҳамда муддатларда қонуний, асосли ва адолатли ҳал қилиш;

меҳнат жамоасида ишчанлик муҳитини шакллантириш ва уни мустаҳкамлашга кўмаклашиши;

меҳнат жамоасида ҳамкасбларининг шаъни ва қадр-қимматини обрўсизлантирадиган шахсий ва касбий фазилатларини муҳокама қилишдан тийилиши керак.

6.2. Раҳбарлар қуйидагиларга мажбур:

Корхона ходимларига профессионализм, ҳалоллик, холислик ва адолатлиликда ўрнак бўлиш;

жамоада соғлом маънавий муҳит ва ишчан кайфиятни шакллантириш;

корхона ходимларини қонунга хилоф хатти-ҳаракатларни амалга оширишга ундамаслик ҳамда улардан бундай ҳаракатларни бажаришни талаб қилмаслик;

кадрларни маҳаллийчилик, уруғ-аймоқчилик, таниш-билишчилик ёки шахсий садоқат белгилари бўйича танлаш, тайинлаш ёки тавсия этишга йўл қўймаслик;

жамоада гуруҳбозлик ва фаворитизм (айрим ходимларни яқин олиш ва қўллаб-қувватлаш) кўринишларига йўл қўймаслик, шунингдек, хизмат

вазифаларини бажариш жараёнида бошқа салбий омилларнинг олдини олиш;
корхона ходимларининг фаолиятига баҳо беришда қонуний, асосли ва адолатли қарорлар қабул қилиш;
корхона ходимлари томонидан коррупция ва бошқа суиистеъмолчиликлар содир этилишининг олдини олиш чораларини кўриш;
бўйсунувидаги корхона ходимларини ҳуқуқий ва ижтимоий жиҳатдан химоя қилиш чораларини кўриш;
ваколати доирасида шартномалар тузиш, танловлар ўтказиш ёки розилик бериш масалаларига ҳолис, адолатли ва қонуний ёндашиш.

6.2.1. Раҳбарлар бўйсунувидаги корхона ходимларига кўпол муомалада бўлиши, ҳақорат қилиши, шахсиятига тегиши, уларга асоссиз танбех бериши ёки айблаши ҳамда камситиши мумкин эмас.

7. Корхона ходимларининг хизматдан ташқари одоб-ахлоқ қоидалари.

Корхона ходимлари ишдан бўш вақтларида умумқабул қилинган ахлоқ нормаларига риоя қилишлари ва уларга зид бўлган хулқ-атвор ва хатти-ҳаракатлардан ўзларини тийишлари шарт.

Корхона ходимлари ишдан ташқари вақтда қуйидагиларга мажбур:

миллий урф-одат, қадрият ва анъаналарга ҳурмат билан муносабатда бўлиш;

дабдабазлик, шухратпарастлик, гуруҳбозлик, маишатбозлик, ичкиликбозлик ва бошқа салбий иллатларга йўл қўймаслик;

расмий эълон қилинган маълумотлардан ташқари давлат хизмати фаолиятига оид масалаларни муҳокама қилмаслик;

жамоат жойларида (кафе, ресторан ва бошқа кўнгилочар масканларда) ўзини тутиш қоидаларига риоя этиш, атрофдагиларнинг эътиборини тортувчи ортикча ва салбий ҳаракатларга йўл қўймаслик;

жамоат тартиби ва ҳавфсизлигига қарши қаратилган хатти-ҳаракатларни содир этмаслик, мазкур ноқонуний ҳаракатларга бошқаларни жалб этмаслик ёки даъват қилмаслик;

хизмат мажбуриятларини бажариш билан боғлиқ бўлган идора ва ташкилотлар раҳбар ва ходимларидан, бошқа мансабдор шахсларидан қимматбаҳо совға олмаслик;

хизмат гувоҳномаларини сақлаш ва фойдаланиш тартибига қатъий риоя этиш, улардан хизматга алоқадор бўлмаган ҳолатларда фойдаланмаслик, шу жумладан, ваколатли шахсларга хизмат гувоҳномасини кўрсатиб, мавқеини суиистеъмол қилмаслик;

хизмат автотранспорт воситаларидан хизмат фаолиятидан ташқари ҳолатларда шахсий ва бошқа мақсадларда фойдаланмаслик;

иш фаолияти билан боғлиқ маълумотларни ишга алоқадор бўлмаган бошқа шахслар иштирокида муҳокама қилмаслик;

шахсий транспорт воситаларидан фойдаланишда белгиланган тартибга амал қилиш, йўл ҳаракати қоидаларига қатъий риоя этиш;

корхона ёки у билан алоқалар ва манфаатларга эга бўлган ташкилотлардаги моддий ёки номоддий наф олмаслик, улушларни, пайларни ва акцияларни бевосита ёки вакиллар орқали олмаслик;

тадбиркорлик фаолияти субъектларини ташкил этмаслик, уларнинг муассиси (иштирокчиси) бўлмаслик, тадбиркорлик субъектида ҳақ тўланадиган бошқа фаолият билан (педагогик, илмий ва ижодий фаолиятдан ташқари) шуғулланмаслик, Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва Ўзбекистон Республикаси Президенти қарорларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно;

ўзи фаолият юритган давлат органлари ва ташкилотлари ҳамда давлат хизматида доғ туширувчи хатти-ҳаракатлардан тийилиш;

ташқи кўринишини белгиланган меъёрлар доирасида сақлаш, камтарона кийиниш, атрофдагиларнинг эътиборини ўзига ортиқча жалб қиладиган тарзда кийинмаслик.

8. Жамоатчилик, оммавий ахборот воситалари вакиллари билан муносабатларга оид одоб-ахлоқ қоидалари.

8.1. Корхона ўз фаолияти ҳақида очиқ ахборот манбаларда маълумот эълон қилишга (жумладан, ОАВда, корхонанинг расмий веб-саҳифалари ва ижтимоий тармоқларда), шунингдек, унинг фаолиятига таъсир қилувчи ахборот ва вазиятларга шарҳ беришга ҳақли.

8.2. Корхона номидан бундай маълумотни, шарҳ ва баёнотни корхона раҳбарияти, Жамоатчилик ва оммавий-ахборот воситалари билан алоқалар бўлими, шунингдек, корхонанинг бошқа ходимлари, келишилган ички тартиб асосида берилиши мумкин.

Мурожаат ва баёнотларга бериладиган жавобларни корхонанинг Жамоатчилик ва оммавий-ахборот воситалари билан алоқалар бўлими мувофиқлаштиради.

8.3. Куйидаги ҳолларда оммавий баёнот берилиши мумкин эмас:

оммавий баёнот матни ва мазмуни давлат сиёсати ёки давлат органлари ва ташкилотлари фаолиятига алоқадор бўлмаса;

оммавий баёнотда келтириладиган ахборотлар давлат сирлари билан боғлиқ бўлса;

оммавий баёнот бошқа давлат органлари ва ташкилотлари нуфузини пасайтириш ёки уларнинг мансабдор шахсларини камситишга йўналтирилган бўлса;

корхона фаолиятига алоқадор бўлмаган маълумотни тарқатмаслик ва муҳокама қилмаслик, ўз номидан ҳам ҳеч қандай шарҳ бермаслик.

8.4. Давлат хизматида жамоатчилик назоратини таъминлаш мақсадида жамоатчилик томонидан корхона ва тизим фаолиятига оид айблов ёки танқид билдирилган тақдирда, корхонанинг жамоатчилик ва оммавий-ахборот воситалари билан алоқалар бўлими ёки масъул ходимлари унга нисбатан

билдирилган айблов ёки танқидга оммавий изоҳ ёхуд раддия бериши лозим.

8.5. Агар оммавий баёнолда фуқароларнинг шаъни ҳамда кадр-қимматини камситадиган иборалар бўлса, корхона ходими ўз фикрларининг янглишлиги ёки нотўғрилигини тан олиши ҳамда шаъни, кадр-қимматига ва ишчанлик обрўсига дахл қилинган фуқародан, агар қонун ҳужжатларида бошқа оқибатлар назарда тутилмаган бўлса, кечирим сўраши шарт.

9. Корхона мулки ва маълумотларига муносабатлари билан боғлиқ одоб-ахлоқ қоидалари

9.1. Иш фаолияти давомида ходимлар эгаллаб турган лавозимлари ва юклатилган хизмат ваколатлари доирасида корxonанинг, контрагент ва ҳамкорларнинг маълумотлари, шу жумладан, тижорат сирлари ва махфий маълумотлари билан танишиш имкониятига эга бўладилар.

Тижорат сирлари ва махфий маълумотларнинг ошкор бўлиши корxonанинг, ҳамкорларнинг молия-хўжалик фаолиятига ёки нуфузига зарар келтиришига ёхуд рақобатчилар ёки бошқа шахслар томонидан корxonанинг зарари йўлида мақсадли фойдаланилишига олиб келиши мумкин.

Корхона ўзи ва ҳамкорлари ва бошқа учинчи шахсларга тегишли махфий маълумотларнинг ноқонуний ошкор қилинишидан ҳимояланишга жиддий муносабатда бўлади, шу сабабли бундай маълумотларнинг айрим қисми фақат меҳнат фаолиятида зарур бўладиган ходимларга тегишлилиги бўйича тақдим қилинади.

Ходимлар учун юқоридаги тамойиллар ва қоидалар қуйидагиларни ифодалайди:

– Турли хилдаги маълумотлар, хусусан, “давлат сирлари”, “тижорат сирлари” ва бошқа хизмат сирларига доир Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва корxonанинг ички меъёрий ҳужжатлари асосида белгиланган маълумотлар билан ишлаш қоидаларига риоя қилиш;

– махфий маълумотдан Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ва корхона талабларига мувофиқ ўз хизмат мажбуриятлари ва ваколатларини бажариш жараёнида қатъий хизмат вазифаси доирасида фойдаланиш;

– бевосита хизмат мажбуриятларини бажариш билан боғлиқ зарурат бўлмаса, корxonанинг бошқа ходимлари билан махфий маълумотларни муҳокама қилмаслик;

– махфий маълумотларни оммавий жойларда муҳокама қилмаслик;

– зарурат бўлмаса, бевосита хизмат мажбуриятларини бажариш билан боғлиқ ҳолда фойдаланиш мумкин бўлган корхона фаолияти ҳақидаги маълумотни бирон-бир форматда ёзиб олиш, архив яратиш ва ҳар хил йўллар билан нусха олмаслик;

– корхона ёки унинг контрагентлари, ҳамкорлари ва бошқа шахсларнинг махфий маълумотларини учинчи шахсларга етказиш (жумладан, бир неча шахслар даврасига) мумкин эмас, амалдаги қонунчилик талабларига кўра, корхонада белгиланган тартибда махфий маълумотни етказишга рухсат берилиши бундан мустасно;

– оммавий бўлмаган маълумотдан, яъни очик манбаларда эълон қилинмаган, корхонадаги хизмат мажбуриятларини бажариш жараёнида

олинган, жумладан, корхонанинг ёки ўзгаларнинг қимматли қоғозларини сотиб олиш ёки сотиш ҳақидаги маълумотларидан шахсий манфаатлари йўлида фойдаланмаслик;

– “Тоза стол” қоидасига риоя қилиш, хусусан:

– иш жойини тарк этаётганда компьютерни блоклаш ва портатив қурилмаларни (*ноутбук, планшет, смартфон*) ҳамда маълумот ташувчиларни (*ташқи HD-дисклар, flesh-тўплағич, DVD/CD-дисклар в.б.*) ишончли жойда сақлаш;

– маълумотни моддий ташувчиларни очик жойда қолдирмаслик, корхонада ўрнатилган махфий маълумот, тижорат сирлари ва ҳужжатларни сақлаш қоидаларига амал қилиш;

– корхонада ўрнатилган ахборот хавфсизлиги қоидаларига риоя қилиш, шахсий пароллар хавфсизлигини таъминлаш (жумладан, ишчи компьютер, ноутбук, ички тизим, корпоратив сайт ва корпоратив банк карталарининг), уларни бошқа шахсларга айтмаслик, ёзиб олмаслик, паролларни автоматик сақлаш функциясидан фойдаланмаслик;

– электрон ахборот ва ресурслар билан ишлашда, хусусан, нотаниш манзиллардан ҳаволалар, файл ва иловаларни олишда эҳтиёткор бўлиш;

– корхонада фақат муаллифлик ҳуқуқи бўлган дастурий таъминотдан фойдаланиш, корхонанинг компьютер ва портатив қурилмаларига (*ноутбук, планшет, смартфон*) бошқа дастурий таъминотни ўрнатмаслик, корхонанинг ахборот хавфсизлигини таъминлаш талабларини инкор қилмаслик;

– махфий маълумот ёки тижорат сирини корхонадан ишдан бўшагандан кейин ҳам корхона ва ходим ўртасидаги келишувга биноан белгиланган муддат давомида ошкор қилмаслик;

– хизмат мажбуриятларини бажаришда махфий маълумот ёки тижорат сирини ҳимоя қилишнинг тегишли чораларини кўриш ва унга эга бўлишнинг ҳар қандай мақсадли, тасодифий ёки рухсатсиз ҳолатларининг олдини олишни назорат қилиш;

– маълумотни ҳимоя қилиш ёки фойдаланиш масалаларига доир шубҳа туғилса, бевосита ўз раҳбарига ёки коррупцияга қарши комплаенс назорат бўлимининг бошлиғига аниқлик киритиш учун мурожаат қилиш.

9.2. Корхона ходимлари контрагентлар, ҳамкорлар ва бошқа учинчи шахсларнинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳурмат қилади, уларнинг фаолияти ва шахсий ҳаётига доир маълумотларни ошкор қилмайди ва ҳимоя қилади.

Ўз ходимлари, контрагентлари, ҳамкорлари ва бошқа учинчи шахсларнинг шахсий маълумотларини ҳимоя қилиш доирасида корхона фақат молия-хўжалик фаолиятини юритиш ва ўз мажбуриятларини ижро этиши учун зарур бўлган тегишли маълумотларнигина йиғади ва қайта ишлайди, шунингдек, уларни ҳимоялаш бўйича қонуний талабларга риоя қилади.

Ходимлар учун юқоридаги тамойиллар ва қоидалар қуйидагиларни ифодалайди:

– бошқа ходимларнинг, шунингдек, контрагентларнинг, ҳамкорлар ва учинчи шахсларнинг шахсий маълумотларини қайта ишлаш ва ҳимоя қилиш билан боғлиқ жараёнда белгиланган қоида ва процедураларга амал қилади;

– хизмат мажбуриятларини бажаришда шахсий маълумотларни ҳимоя

қилишнинг тегишли чораларини кўриш ҳамда ҳар қандай мақсадли, тасодифий ва рухсатсиз фойдаланишнинг олдини олиш учун назорат қилади;

– корхона интеллектуал мулк ҳуқуқини қимматли манба деб тан олган ҳолда хусусий интеллектуал мулк ҳуқуқини ҳимоя қилади ва ўзгаларнинг интеллектуал мулк ҳуқуқига ҳурмат билан муносабатда бўлади;

– корхонадаги ҳар бир шахс интеллектуал мулк ҳуқуқидан рухсатсиз фойдаланишининг олдини олиш учун масъул ҳисобланади.

Шу жумладан:

– Ўзбекистон Республикасининг интеллектуал мулк ҳуқуқидан фойдаланиш тўғрисидаги қонунларига амал қилиш;

– қонуний асос бўлмаса, корхона ва учинчи шахсларнинг интеллектуал мулк ҳуқуқидан, хусусан, логотиплар, товар белгилари ёки рамзлардан, фойдаланмаслик;

– ишлаб чиқаришга янги товар ва хизматлар жорий қилинганда ёки яратилганда интеллектуал мулк ҳуқуқи тегишли тарзда ҳимоя қилинишини таъминлаш;

– интеллектуал мулк ҳуқуқлари қонунан ҳимоя қилинмагунча корхонадан ташқарида янги ғоя ёки лойиҳаларни ошқор қилмаслик;

– интеллектуал мулк ҳуқуқидан фойдаланиш ёки ҳимоя қилишда шубҳа туғилса, бевосита ўз раҳбарига ёки корхонанинг комплаенс назорат бўлимига аниқлик киритилишини сўраб мурожаат қилиш.

9.3. Корхона мулкчилик ёки бошқа ҳуқуқлар асосида эга бўлган ва фойдаланадиган мулк фақат корхонанинг мақсад ва вазифаларини амалга ошириш ҳамда унинг узоқ муддатли ривожланиши ва гуллаб-яшнаши учун мўлжалланган. Шу муносабат билан корхона ўз мол-мулкни ўғирликдан, кўкка соғуришдан, ишдан чиқишидан, йўқотишдан, ходимлар ёки ўзгалар томонидан ноқонуний фойдаланиш ва суиистеъмолликлардан зарурий ҳимоя орқали таъминлашга интилади.

Ходимлар учун юқоридаги тамойиллар ва қоидалар қуйидагиларни ифодалайди:

– корхона мулкига масъулият ва эҳтиёткорлик билан муносабатда бўлиш, улардан қатъий ўз хизмат мажбуриятлари ва ваколатларини бажариш доирасида фойдаланиш;

– корхона мулкига путур етказиш, ноқонуний фойдаланиш ёки корхона учун йўқотиш эҳтимоли ёки шаънига доғ тушишига олиб келадиган асосланмаган қарорларни қабул қилмаслик;

– корхона офисларида ва ишлаб чиқариш жойларида ўрнатилган ускуналардан (жумладан, компьютерлар, нусхаловчи аппаратлар ва ҳ.к.) бевосита раҳбарни олдиндан огоҳлантирмасдан шахсий мақсадларда фойдаланмаслик;

– агар корхона ускунаси (жумладан, пароллар, ҳисоб рақамларининг реквизитлари ёки бошқа маълумотлар) йўқолса ёки ўғирланса, дарҳол ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш ва маълумотлар хавфсизлигини таъминлаш бўлимига хабар бериш;

– корхона мулки ишдан чиқса, сарфлаб юборилса ва бошқа суиистеъмолликларга йўл қўйилгани маълум бўлса, дарҳол комплаенс назорат

бўлими ёки раҳбарига бу ҳолатлар ҳақида хабар бериш.

10. Контрагентлар, ҳамкорлар ва учинчи шахслар билан ўзаро муносабат.

10.1. Корхона контрагентлар, ҳамкорлар ва бошқа учинчи шахслар билан умумқабул қилинган бизнес юритиш қоидаларига, хусусан, қонунийлик, ҳалоллик, шаффофлик, ўзаро ҳурмат тамойилларларига асосан расмий муносабатларни ўрнатади ва олиб боради, шартнома мажбуриятлари ва бошқа келишувларни бажаради ва буни ўз контрагентларидан ҳам талаб қилади.

10.2. Корхона контрагентлар, ҳамкорлар ва бошқа учинчи шахслар билан ўзаро муносабатларда ҳар қандай шаклдаги ва кўринишдаги коррупцион ҳаракатларга тоқат қилмаслик тамойилига қатъий амал қилади.

Корхонанинг контрагентлари ва ҳамкорлари корхона қадриятларини ҳурмат қиладилар ҳамда амалдаги қонунчиликка, Одоб-ахлоқ кодексининг асосий тамойиллар ва қоидаларига риоя қиладилар, инсон ҳуқуқларини таъминлаш, атроф муҳитни муҳофаза қилиш заруриятини тўғри англайдилар ва жамият олдида жавобгардирлар.

10.3. Корхона Ўзбекистон Республикасининг “Давлат харидлари тўғрисида”ги Қонуни ва корхонанинг ички меъёрий ҳужжатлари талаблари ва мезонларига мувофиқ тадбиркорлик субъектлари билан шаффоф, ҳалол ва адолатли тарзда ҳамкорлик қилади.

Шунингдек, корхонада контрагентлар ва ҳамкорларнинг ишончилиги, шаънига доғ тушмаганлиги, коррупцияга қарши курашиш доирасида корхонанинг тамойиллар ва стандартларига мос эканлигини текширувчи амалиётлар қабул қилинган.

Корхона коррупцион ёки бошқа ноқонуний фаолиятга аралашган, ўз ходимларига нисбатан камситишларга йўл қўйган контрагент, ҳамкор ва бошқа учинчи шахслар билан ўзаро ҳамкорликни бекор қилиш ҳуқуқига эга.

Ходимлар учун юқоридаги тамойиллар ва қоидалар қуйидагиларни ифодалайди:

– Контрагент, ҳамкор ва бошқа учинчи шахслар билан ўзаро алоқада холислик ва беғаразликни сақлаш, шунингдек, виждонлилик, ҳалоллик, адолат ва ўзаро ҳурмат тамойилларига таяниш, ахлоқ-одоб меъёрлари ва Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги талабларига амал қилиш;

– контрагент, ҳамкор, инвестор, молиялаштирувчи шахсларни танлаш ва текшириш жараёнида корхонанинг ички меъёрий ҳужжатлари талабларини виждонан бажариш;

– корхонанинг шартнома ишларини юритиш ҳамда шартномаларга корхона манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган қоидаларни (коррупцияга қарши эслатмалар ва ҳ.к.) киритиш бўйича ички меъёрий ҳужжат талабларига мувофиқ виждонан бажариш;

– шартнома шартларига мувофиқ ва қонунчилик билан белгиланган ҳолатларда корхона номидан ва унинг манфаатлари учун сарфланган харажатларни тасдиқловчи ҳужжатларни учинчи шахсдан олинишини таъминлаш;

– учинчи шахсларни корхонанинг Одоб-ахлоқ кодекси, бизнес юритиш ва

коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги қоидаларидан хабардор қилиш.

11. Корхона, давлат органлари ҳамда муассасалари ва давлатнинг мансабдор шахслари билан ўзаро муносабат.

11.1. Корхона, давлат органлари ёки муассасалари ҳамда давлатнинг мансабдор шахслари билан ўта шаффоф муносабатларни ўрнатишга интилади, амалдаги қонунчилик меъёрларига риоя қилади, жумладан, давлат харидларини тартибга солувчи ва давлат мансабдор шахсларига ноқонуний таъсир ўтказишни таъқиқлайди ҳамда ҳалол ва тўғри йўлни танлайди.

Ходимлар учун юқоридаги тамойиллар ва қоидалар қуйидагиларни ифодалайди:

– Давлат органлари, корхоналари ёки муассасалари ва давлатнинг мансабдор шахслари билан ўзаро муносабатда амалдаги қонунлар ва ички меъёрий ҳужжатларнинг қоидаларига қатъий риоя қилиш;

– давлат мансабдор шахсларига, шунингдек, корхонада текширув-назорат функцияларини амалга оширувчи шахсларга корхонанинг номидан, топшириғига кўра ёки манфаатларини кўзлаб ҳар қандай совға, моддий бойликлар ёки бошқа турдаги фойда таклиф қилиш ва етказишни тақиқлаш.

12. Корхона ходимларининг хизмат фаолиятидаги ташқи кўриниш ва кийиниш услубига оид одоб-ахлоқ қоидалари

12.1. Корхона ходимларининг хизмат фаолиятидаги ташқи кўриниши ва кийиниш услуби фуқароларнинг давлат органлари ва ташкилотлари фаолиятига ҳурматини, шу жумладан давлат хизматининг нуфузини оширишга хизмат қилиши керак.

12.2. Корхона ходимларининг ташқи кўриниши меҳнат шароитлари ва хизмат турига қараб, хизмат мажбуриятларини бажариши вақтида фуқароларнинг давлат ташкилотига нисбатан ҳурмат билан муносабатда бўлишига кўмаклашиши, умумий қабул қилинган иш услубига мувофиқ бўлиши ва расмийлик, холислик, камтарлик ва интизомни намоён этиши лозим.

12.3. Корхонада қатъий кийиниш тартибини жорий этишдан мақсад ўзаро тенглик ва белгиланган тартиб-қоидаларга итоаткорлик ҳиссини уйғотиш, уларнинг саломатликларини муҳофаза қилиш учун шарт-шароит яратиш, ходимлар ўртасида соғлом рақобат муҳитини юзага келтиришдан иборат.

Корхонада кийиниш тартиби қуйидагиларни ифодалайди:

– Кийимларнинг ўта тор ёки ўта кенг бичимда, ранг-баранг ва гулли бўлмаслиги;

– ходимлар иш жараёнида классик ёки махсус кийимда бўлиши;

– аёллар кийимининг узунлиги тиззадан 5-15 см пастда бўлиши, кўйлакнинг енг қисми 10 см кам бўлмаслиги;

– эркаклар учун шимнинг узунлиги оёқ тўпиғидан пастда бўлиши;

– кийимларнинг тоза ва дазмолланган бўлиши.

Шунингдек, ходимларга иш жараёнида қуйидагилар тавсия этилмайди:

Корхонада турли миллат вакиллари фаолият олиб боришини ҳисобга олган ҳолда, кийинишда турли дин ва конфессиялар ҳамда ҳар хил

субмаданиятларга мансубликни акс этирувчи (ҳижоб, кипа, кашая, хоч ва бошқалар) элементлардан фойдаланиш;

– эркаклар танасининг очик қисмига татуировка туширган ёки пирсинг қилган, соқол кўйган, сочи 5 сантиметрдан узун бўлган ва ёрқин рангларга бўяган ҳолда келишлари;

– хизмат вазифасини суистеъмол қилган ҳолда иш вақтида спиртли ичимликлар ичиш,

– аёлларнинг танасининг очик қисмига татуировка туширган ёки пирсинг қилган, юзини кўзга ташланадиган даражада макияж қилган, қулоғига биттадан ортиқ сирға таққан ҳолда келишлари.

Мазкур талаблар жорий этилиши иш вақтидан ташқари бўлган даври ва корхонада ўтказиладиган турли тадбирлар жараёни бундан мустасно.

12.4. Корхона ходимларининг иш жойида ташқи кўриниши ва кийиниш услубига оид кўшимча талаблар ички меҳнат тартибида белгиланиши ва Одоб-ахлоқ комиссияси томонидан мазкур талаблар бажарилиши назоратга олиниши мумкин.

13. Манфаатлар тўқнашуви

13.1. Корхона ходимлари мансаб ёки хизмат мажбуриятларини бажариш вақтида манфаатлар тўқнашувига олиб келадиган ёки олиб келиши мумкин бўлган шахсий манфаатдорликка йўл қўймаслиги керак.

13.2. Корхонада манфаатлар тўқнашуви вазиятларидан намуналар ҳамда бундай вазиятларни ошкор қилиш ва тартибга солиш амалиётидан иборат Манфаатлар тўқнашувини бошқариш сиёсати тасдиқланган.

Корхона ходимлари манфаатлар тўқнашувини олдини олиш мақсадида қуйидагиларга амал қилиши лозим:

– манфаатлар тўқнашувини бошқариш сиёсати билан танишиш ва амал қилиш;

– Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига риоя қилиш;

– манфаатлар тўқнашуви вазиятида корxonанинг қонуний манфаатларини ҳисобга олиш;

– ўз хизмат мажбуриятларини виждонан бажаришга тўсиқ бўладиган манфаатлар тўқнашувининг таъсири билан боғлиқ хатти-ҳаракатлардан воз кечиш, бирон-бир шахс, гуруҳ ёки ташкилотларга устуворлик бермаслик, уларнинг таъсиридан холи бўлиш;

– корхона ва бошқа ташкилотларнинг шахслари фаолиятига ноқонуний таъсир ўтказиш учун хизмат мавқеидан фойдаланмаслик;

– манфаатлар тўқнашуви мавжуд бўлган (юзага келган) ҳолат ҳақида ўз вақтида бевосита раҳбарни ёки комплаенс назорат бўлимини хабардор қилиш;

– бевосита раҳбарни ёки комплаенс назорат бўлимини бошқа ҳар қандай бошқа компания ёки ташкилотлардаги меҳнат фаолияти, бошқарув органларида аъзолик ҳақида хабардор қилиш;

– бевосита раҳбарни ёки комплаенс назорат бўлимини қўл остидаги ва тизим корхоналаридаги яқин қариндошлари ҳақида хабардор қилиш;

– корxonанинг Одоб-ахлоқ комиссияси раисига ўз хатти-ҳаракатларига шубҳа туғилганда мурожаат қилиш.

13.3. Манфаатлар тўқнашуви мавжудлиги тўғрисида маълумотлар олган раҳбар, бу тўқнашувнинг олдини олиш ёки уни бартараф этиш юзасидан ўз вақтида чоралар кўришга мажбур.

14. Корхона ходимларининг манфаатини ҳимоя қилиш

14.1. Корхона ходимлари хизмат вазифаларини бажариш билан боғлиқ таҳдид, ҳақорат, тухмат ва қонунга хилоф бошқа хатти-ҳаракатлардан ҳимоя қилиш корхона раҳбарияти томонидан амалга оширилади.

14.2. Зиммасига юклатилган вазифаларни бажаришга тўсқинлик қилиш, жиноят ёки бошқа ҳуқуқбузарлик содир этишга оғдиришга қаратилган муурожаатлар, шунингдек, ҳамкасблари томонидан содир этилган ёки содир этишга тайёргарлик кўрилатган қонунбузилишлар ҳақида хабар берган ходимларни вужудга келиши мумкин бўлган таҳдид ва хавф-хатарлардан ҳимоя қилиш чоралари кўрилади.

15. Корхонада Одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этилишини назорат қилиш

15.1. Корхона ходимларининг мазкур Кодекс қоидаларини бузиши, ходимлар интизомини назорат қилиш, тегишли қоидабузарлик ва низоли вазиятларни кўриб чиқиш мақсадида махсус тузилган **Одоб-ахлоқ комиссияси** томонидан амалдаги қонунчилик талабларига, ушбу Кодексга ҳамда Одоб-ахлоқ Кодекси меъёрларига асосан кўриб чиқилади, шунингдек, ходимларга мураккаб ахлоқий вазиятларни ҳал қилиш юзасидан маслаҳат берилади.

Одоб-ахлоқ комиссиясига келиб тушаётган масалаларни адолатли ва холисона кўриб чиқади, унинг фаолияти ва қарорлари корхона бошқарувидан мустақилдир.

15.2. Давлат органлари ва ташкилотларида лавозимга тайинланган корхона ходимлари Кадрлар бошқармаси томонидан мазкур Одоб-ахлоқ қоидалари билан тилхат асосида имзо қўйдирган ҳолда таништирилади.

15.3. Мазкур Одоб-ахлоқ қоидаларини бузиш ҳолатлари бўйича хизмат текшируви давлат органлари ва ташкилотлари раҳбарининг кўрсатмасига мувофиқ Одоб-ахлоқ комиссиялари томонидан ўтказилади.

16. Корхонада Одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этмаганлик учун жавобгарлик.

16.1. Корхона ходимлари эгаллаб турган лавозимидан ёки бошқа омиллардан қатъий назар, ушбу Кодекснинг барча тамойил ва талабларига риоя қилмаганликлари учун шахсан жавобгардирлар.

Корхона раҳбарияти ҳамда унинг таркибий бўлинма бошлиқлари томонидан мазкур Кодекснинг тамойиллар ва талабларига риоя қилинмаганлиги учун ҳам жавобгар бўладилар.

16.2. Корхона ходимлари томонидан Одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этмаганлик ҳолати уларга нисбатан ахлоқий ва интизомий таъсир чораларини қўллаш учун асос бўлади.

16.3. Корхона ходимларининг Одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этиши уларнинг фаолияти ҳамда хизматдаги ахлоқини баҳолашнинг асосий мезонларидан бири ҳисобланади.

16.4. Корхона ходимлари томонидан Одоб-ахлоқ қоидаларига риоя қилиниши ҳолати уларни келгусида юқори лавозимларга тайинлаш ва раҳбар кадрлар захирасини шакллантиришда ҳисобга олинади.

16.5. Мазкур Кодекс қоидаларига риоя этмаганлик учун Одоб-ахлоқ комиссияси томонидан корхона ходимларига қуйидаги жазо чоралари қўлланилади:

- огоҳлантириш;
- интизомий чоралар;
- йиғилишларда танбеҳ бериш.

16.6. Одоб-ахлоқ комиссияси корхона ходимига нисбатан интизомий таъсир чорасини қўллаш учун бош директорга тақдимнома киритиши мумкин.

Одоб-ахлоқ комиссияси одоб-ахлоқ қоидалари корхона раҳбарияти томонидан бузилган тақдирда, уларга нисбатан тегишли чора кўриш масаласи юзасидан таклифларни Тоғ-кон саноати ва геология вазирлигига юборади.

Давлат хизматчисининг Одоб-ахлоқ қоидаларини бузиши уларни қонунга мувофиқ интизомий ва бошқа жавобгарликка тортиш учун асос бўлади.

17. Қоидабузарликлар ҳақида маълум қилиш.

17.1. Корхонанинг ходимлари, жисмоний ва юридик шахслар корхона ходимлари хатти-ҳаракатларининг қонунийлиги ёки ахлоқига шубҳа борлиги ҳақида маълумот бўлса, қуйидаги ахборот каналларидан бирига маълум қилишлари мумкин:

- Бевосита раҳбарга;
- Ишонч телефон орқали -79-507-00-55;
- navoiyurav@murojaatcom.uz электрон почта орқали;
- почта орқали - 210100, Навоий ш., Инспекторлар кўчаси, 7 уй;
- тўғридан-тўғри комплаенс назорат бўлимига;
- корхонанинг Одоб-ахлоқ комиссияси раисига.

17.2. Корхона рўйхатдан ўтган, белгиланган тартибда келиб тушган барча хабар ва мурожаатларни Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги талаблари ва корхонанинг ички меъёрий ҳужжатларига мувофиқ ҳолис ва ўз вақтида кўриб чиқилишини таъминлайди.

17.3. Корхона, хусусан, қоидабузарликлар ҳақидаги хабарларни қабул қилиш, қайта ишлаш ва кўриб чиқишга масъул ходимлар ишончли хабар берган шахсга доир маълумотлар сир сақланишини таъминлайдилар (Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида кўзда тутилган ҳолатлар бундан мустасно).

17.4. Ушбу Кодекс қоидаларини корхонанинг бошқа ходими томонидан бузилиши мумкинлиги ёки унинг шубҳали ахлоқи ҳақида виждонан хабар берган ходимларга нисбатан таъқиб қилиш, ишдан бўшатиш, лавозимини пасайтириш, камситиш каби ҳолатларга йўл қўйилмаслигини кафолатлайди ва уларнинг манфаатларини ҳимоя қилади.

17.5. Била туриб ёлгон маълумот, ёлгон гувоҳлик бериш ёки тухмат қилиш мазкур Кодекс қоидаларини бузиш ва ахлоқсизлик ҳисобланиб, бундай хабарни берган ходим Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва корxonанинг ички меъёрий ҳужжатларига мувофиқ жавобгарликка тортилиши мумкин.

18. Ходимларга маслаҳат бериш.

18.1. Ходимларда мазкур Кодекс билан боғлиқ савол туғилса, бевосита ўз раҳбарига ёки Одоб-ахлоқ комиссиясига муурожаат қилишлари мумкин.

18.2. Одоб-ахлоқ комиссияси манзилига юборилган саволларга электрон почта орқали жавоб берилиши мумкин.

19. Яқуний қоидалар

19.1. Мазкур Кодекс доимий амал қиладиган ички меъёрий ҳужжат бўлиб, бош директорнинг буйруғи билан тасдиқланган вақтдан бошлаб кучга киради ва бекор қилингунга ёки янги таҳрири тасдиқлангунга қадар амал қилади.

19.2. Мазкур Кодекс қуйидаги ҳолатларда қайта кўриб чиқилади ва тузатишлар амалга оширилади:

Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ўзгарганда;

корxonанинг стратегияси ва мақсадлари ўзгарганда;

самарасиз чора-тадбирлар ва амалиётлар аниқланганда ва уларни такомиллаштиришга зарурат пайдо бўлганда;

корxonанинг ташкилий тузилмаси ёки фаолиятининг ўзига хос жиҳатлари ўзгарганда ва ҳ.к.

19.3. Мазкур Кодексга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш бош директорнинг буйруғи билан амалга оширилади.